

Abstrakt

Na začátku nového milénia dosáhnul vrcholu dlouholetý a velmi emotivní spor mezi Českou republikou a Rakouskem, jehož předmětem byla jaderná elektrárna Temelín. Ve své práci se soustředím na rakouskou protijadernou politiku, její genezi a aspekty, které ji v daném případě, při pokusu zabránit spuštění JE Temelín, dynamizovaly. Nejprve sleduji historickou zkušenost Rakušanů, která ovlivnila jejich postoj k jaderné energii. Protijaderný konsensus se postupně vyvinul v moderní národní ideologii a nejvýznamnější milník na cestě k bezjadernému statutu, referendum o JE Zwentendorf, pěstovaným mýtem moderních dějin Rakouska. Kontroverze kolem JE Temelín poté ovlivnily aspekty, které definují rakouský politický a společenský život a zvláště v letech 2000-2002 se společnými silami podílely na vyhocení vztahů mezi Českem a Rakouskem. Ony aspekty, ve své práci mluvím o dimenzích, jsou následující. Federální struktura rakouského státu a často nezávislé jednání zemských hejtmanů s vlastními zájmy. Stranickopolitická dimenze, tzn. přítomnost pravicověpopulistické FPÖ v parlamentu a od roku 2000 i ve vládě a její zneužití instituce přímé demokracie pro vlastní cíle. S FPÖ souvisí i další aspekt – vyvolávání protičeských resentimentů a vůbec strachu z „východního rozšiřování“ EU. Negativně ovlivnila diskusi i média a jejich tendence k bulvarizaci a emocionálnímu zploštění tématu. A konečně evropská dimenze, neboli postavení Rakouska jako člena EU vůči kandidátské zemi ČR a lepší vyjednávací podmínky z něho plynoucí. Všechny zmíněné aspekty se promítly do česko-rakouských vztahů a jednání o JE Temelín.